

Годишен извештај на единиците на локалната самоуправа за напредокот на состојбата со еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Единица на локална самоуправа	ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО
Изработил (име, презиме и функција)	Игор Жежовски, Советник координатор за еднакви можности на жените и мажите во Општина Делчево
Период на известување	01.01.2022 – 31.12.2022 година
Датум на поднесување на извештајот	10.03.2023 година

Име и презиме (Одговорно лице (градоначалник) кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност)

Горан Трајковски, Градоначалник на Општина Делчево

Дата: 10.03.2023 година

Потпис:

Датум на прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика

Име Презиме (на службеникот од Сектор за еднакви можности кој го примил извештајот) :

Потпис:

2. НАВЕДЕТЕ ГИ СПРОВЕДЕНИТЕ АКТИВНОСТИ КОИ СЕ СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ :

2.1. Дали имате преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете доколку имате)

- А) Позитивни
- Б) Охрабрувачки
- В) Програмски

2.2. Опис на мерките што ги имате преземено:

Посебни охрабрувачки мерки кои ги има преземено Општина Делчево се:

1. Доделување на парична помош за секое новороденче на територијата на општина Делчево
2. Доделување на парична помош за секое прваче во учебната 2022/23
3. Доделување на стипендии за ученици и студенти
4. Вклучување и учество во УО/надзорните одбори, комисиите и работните тела кои се формираат од страна на Градоначалникот и Советот на општината, на лица од помалку застапениот пол,

Посебни програмски мерки кои ги има преземено Општина Делчево се:

1. Изработена родова анализа на Програмата за социјална заштита на Општина Делчево за 2022 година,
2. Донесена е Програма за еднакви можности на жените и мажите во Општина Делчево и работа на КЕМ за 2022 и 2023 година,
3. Потпишан е Договор со МТСП и НВО Бравура кооператива од Делчево, за реализација на проектот „Клуб за социјална инклузија на лица со посебни потреби „Интегра,, во Делчево,
4. Формирана е интерсекторска група за родово одговорно креирање на локални политики и буџетирање,
5. Формиран е Општински совет за превенција на детско престапништво

Напред наведените документи можат да се најдат на следниот линк:
<https://www.delcevo.gov.mk/dokumenti-3>

2.3. Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):

-Со донесување на Деловникот за работа на КЕМ поблиску се уредуваат определени прашања сврзани со организацијата и начинот на работа на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево(во натамошниот текст КЕМ), надлежностите на КЕМ, формирањето и начинот на избор на претседател/ка на КЕМ, правата и должностите на претседателот/ка на КЕМ, правата и должностите на членовите на КЕМ, јавноста и информирањето на КЕМ, односите на КЕМ со општината, јавните служби , институциите и НВО, како и други прашања од значење за работата на КЕМ. Исто така обезбедено е подеднакво членство на жените и мажите во КЕМ бидејќи досегашното искуство покажува дека во КЕМ членувале само жени.

-Во изработката на трите стратешки документи за родово еднаквост обезбедено е

подеднакво партиципативно учество на жените и мажите во стратешкото планирање кое беше имплементирано при креирањето на овои документи, кое во својата основа е демократски процес за утврдување на почетните состојби и потребите на граѓаните, потоа креирање на визија, и стратегии за достигнување на посакуваната иднина на една организација или институција (во случајот општина) и претставува корисна алатка за насочување на активностите за имплементација на стратегијата и нивно претставување во форма на стратешки документи.

Успешноста на мерката доделување на парична помош на секое новороденче на територијата на општина Делчево, се мери со број на поднесени барања односно број на донесени решенија за доделување на парична помош за секое новороденче.

Успешноста на мерката доделување на парична помош на секое прваче во двете основни училишта, се мери со број на донесени решенија за доделување на парична помош за секое прваче.

Доделувањето на стипендиите за ученици и студенти се врши по објавен Јавен конкурс, на кој имаат право да се пријават сите ученици од II до IV година кои учат во СОУ М.М.Брицо Делчево и студенти од општина Делчево кои студираат на државните универзитети во РСМ. Успешноста на мерката се мери со број на поднесени пријави односно број на донесени решенија за доделување на општинска стипендија.

Со мерката за вклучување на помалку застапениот пол во УО/надзорните одбори, комисиите и работните тела кои се формираат од страна на Градоначалникот и Советот на општината се воведува принципот за еднакво учество на жените и мажите во процесите на одлучување на локално ниво. Истата се мери со број на именувани жени во комисиите и работните тела.

Учество на жените во јавниот/политичкиот живот и во органите на управување во нашата општина е следната:

	Жени	Мажи	Вкупно
Градоначалник/чка	0	1	1
Пратеник/чка	1	1	2
Членови на Советот	7	8	15
Членови на УО	25	17	42
Претседатели на УЗ и МЗ	0	26	26
Директори/ки на локални институции	2	4	6
Директори/ки на државни институции/ПЕ	3	13	26

2.4. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)

Показатели/индикатори:

-Број на донесени решенија за доделување на парична помош за новороденчиња;

-Број на донесени решенија за доделување на парична помош за првачињата

¹ *Аутпут индикаторите* ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програмни мерки за вработување и др. Преземено од *Насоки за подготовка на предлог буџетска пресметка*, Министерство за финансии, http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/OP_2012.pdf

-Број на донесени решенија доделување на стипендии на ученици и студенти;
-Број на именувани жени во УО/надзорни одбори, комисиите и работните тела формирани од страна на Градоначалникот и Советот на општината.

2.5. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги во прилог на извештајот:

- решенија за доделување на парична помош за новороденчиња
- решенија доделување на стипендии на ученици и студенти
- решенија за именување на членови во УО/надзорни одбори, комисиите и работните тела формирани од страна на Градоначалникот и Советот на општината

2.6. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на ЕЛС :

На иницијатива на КЕМ и Координаторките за еднакви можности одржана е трибина на тема „Улогата на жените во јавните политики,, а под мотото „Жените не се само бројки ниту проценти,, . Трибината е одржана со женските активи на политичките партии со цел пред локалните избори партиите да номинираат што поголем број жени на листите за Градоначалници/чки и на листите за членови на Советот.

Со Решение на Градоначалникот формирана е интерсекторска група за родово одговорно креирање на локални политики и буџетирање.

Како превземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на ЕЛС, а се во согласност со член 11 од Законот за еднакви можности на жените и мажите се кофинасирање на проект „Општинско корисна работа,, ,финансиска поддршка на невработени лица вклучени во јавни работи во проект“Изведување на јавни работи“ , доделување на парична помош за секое новороденче, парична помош за првачињата, стипендии за ученици и студенти, парична помош за социјално загроени семејства и др.

2.7. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):

Резултатот од спроведувањето на овие иницијативи се гледа во бројот на ангажирани лица директни корисници и индиректни корисници во Програмата Општинско корисна работа и „Изведување на јавни работи,, (нивните семејства и граѓаните кои ги користеле услугите на ангажираните лица), број на лица директни корисници за помошта за новороденчиња, број на општински стипендисти, број на доделена парична помош за граѓаните и нивните семејства и сл.

2.8. Дали имате предвидено показатели/индикатори за следење на успешноста и напредокот на иницијативата (Ве молиме наведете само аутпут индикатори)

- Број на вклучени жени во програмата „Општинско корисна работа,, ;
- Број на вклучени жени во програмата „Изведување на јавни работи,,;
- Број на доделени решенија за парична помош на новороденчињата (85)
- Број на доделени решенија за стипендии на ученици и студенти (вкупно 28, 18 ученици и 10 студенти)
- Број на доделени решенија за парична помош на социјално загроени лица (154)

2.9. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, наведете ги овде насловите и приложете ги со извештајот

Договори со ангажираните лица во програмата „Општинско корисна работа,,

*Договори со ангажираните лица во програмата „Изведување на јавни работи,,

*Решенија за доделување на парична помош за новороденчиња,

*Решенија за доделување на парична помош за првачиња,

*Решенија за доделување на стипендии,

*Решенија за доделување на парична помош.

2.10. Дали ЕЛС во рамките на активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите соработувал со социјалните партнери и невладините организации активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?

Во 2022 година КЕМ во соработка со НВО КХАМ од Делчево , преку низа работилници, изработи Стратегија за родова рамноправност за регионот Делчево, Берово и Пехчево 2023-2025 и Акциски план за спроведување на стратегијата за родова рамноправност 2023-2025, кои можат да се најдат на интернет страната за Општина Делчево на следниот линк: <https://www.delcevo.gov.mk/dokument>

Во 2022 година во партнерство со НВО „Бравура кооператива,, отпочнато е со реализација на проектот Клуб за социјална инклузија на лица со посебни потреби „Интегра,,

2.11. Дали базата на податоци со која располага ЕЛС е разделена по пол?

а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси

* приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)

Да ,базата на податоци кои се однесуваат на човечките ресурси вработени во општината, со која располага општината е разделена по пол.

б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.)

* приложете документ со краток опис на локална стратегија/акциски план/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн.

<https://www.delcevo.gov.mk/rodovo-razdvoeni-podatoci>

2.12. Дали единицата на локалната самоуправа има локален акциски план за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите?

ДА, истиот може да се најде на следниот линк: <https://www.delcevo.gov.mk/dokumenti>

2.13. Ако одговорот е да, тогаш приложете го акцискиот план со извештајот и опишете:

- а) кои активности ги има превземено ЕЛС во текот на извештајниот период
- б) кои резултати се постигнати согласно Акцискиот план
- в) како го меревте постигнувањето на успехот на резултатите (наведете аутпут индикатори)
- г) колку средства се одвоени од буџетот на општината а колку од донации?

Акцискиот план за родова еднаквост е донесен во 2022 година, но активностите се однесуваат за период 2023-2025 година. Во Буџетот на Општина Делчево за 2022 година предвидени се вкупно 100.000 денари за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите. Во 2022 година одржана е работилница со 30 наставници од општинските училишта на тема: „Со едукација до родова сензибилизација на наставниот кадар од општинските основни и средни училишта од општината заради давање на личен пример и индиректна едукација на учениците,, донесен е Деловник за работа на КЕМ, Програма за еднакви можности и работа на КЕМ за 2022 година.

На иницијатива на КЕМ и Координаторките за еднакви можности одржана е трибина на тема „Улогата на жените во јавните политики,, а под мотото „Жените не се само бројки ниту проценти,, . Трибината е одржана со женските активи на политичките партии со цел пред локалните избори партиите да номинираат што поголем број жени на листите за Градоначалници/чки и на листите за членови на Советот.

Во соработка со мрежата Стела од Скопје и ЈЛБ Илинден од Делчево, спроведен е проектот „Сподели авторка,, со што на читателите на ЈЛБ Илинден, доделени се 26 наслови на жени авторки.

2.14. Дали надлежностите и задачите на координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во ЕЛС?

ДА

2.15. Кои обуки во текот на извештајниот период координаторот/координаторката ги има реализирано? Дали тој во обуките се јавил/а како:

а) слушател/слушателка

б) обучувач/обучувачка

<p>2.16 Во рамките на целосниот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и недискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн). Координаторот за еднакви можности има посетено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>On – line Обука „ Зајакнување на капацитетите на општинската администрација и советниците,</i> - <i>Обука за изработка на Стратегија и Акциски план за родова рамноправност</i>
<p>2.17. . Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашата институција, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.)</p> <p>Ве молиме опишете</p> <p>По посетена обука, административниот службеник кој ја посетил обуката има за задача информациите, материјалите и знаењата да ги сподели со колегите кои работат на областа на која тема била обуката.</p>
<p>2.18. Колку и кои иницијативи (проекти, програми и активности, предлог стратегии) координаторот/координаторката за еднаквите можности на жените и мажите има доставено до ЕЛС?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предлог за донесување на Програма за еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2023 година; - Предлог за донесување на Стратегија за родова рамноправност 2023-2025; - Предлог за донесување на Акциски план за родова рамноправност 2023-2025
<p>2.19. Колку од тие иницијативи биле усвоени и реализирани во ЕЛС?</p> <p>Стратешките документи по предлог на координаторот за ЕМ се донесени од страна на Советот на Општина Делчево. Проектите се реализирани.</p>

3. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКСИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ

3.1. Наведете предизвици со кои што сте се соочиле во единицата на локалната самоуправа во текот на извештајната година и како сте ги надминале?

Комисиите за еднакви можности (КЕМ) на локално ниво се среќаваат со предизвици за пронаоѓање на своето место во локалната политика и поставување на локалните приоритети на дневен ред. Голем дел од комисиите на локално ниво па и КЕМ во нашата општина, се обидуваат да се состануваат редовно и да остварат дел од планираните активности од акциските планови , но финансиска поддршка за остварување на активностите изостанува во најголем процент на општините. Можностите на овие комисии се големи доколку се поддржат во развојот на нивните капацитети преку остварување на обуки, размена на информации и начин на креирање на база на информации кои би биле лесни за ракување и достапни за сите.

Наш предизвик беше изработката на двата стратешки документи Стратегијата за родова еднаквост и Акцискиот план за спроведување на Стратегијата и предвидување на средства во Буџетот на Општина Делчево, за работа на КЕМ. Конечно во Буџетот на Општина Делчево за 2020 година се предвидени 100.000 денари за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во Општина Делчево. Истата сума е предвидена и во 2021 и 2022 година. Со партиципативно учество на КЕМ , координаторот и зам. координаторката за ЕМ, локалните институции и НВО и со финансиска и техничка поддршка од НВО КХАМ успеавме да ги изработиме двата стратешки документи.

Како предизвик во нашата работа ќе ја вброиме и изработката на родовата анализа на Програмата за социјална заштита за 2022 година.

3.2. Споделете пример за добра или лоша пракса

Спроведување на менторската програма за работа на КЕМ е добра пракса која беше спроведена во Општина Делчево, со помош на UN Women и CRPM. Целта на менторската програма е да се изградат вештини и да се поддржи локалната администрација и КЕМ во дизајнирањето политики и буџети кои се свесни за родовите, да изградат институционални механизми за координација на родовата еднаквост на локално ниво и да воспостават капацитети за следење и евалуација на постигнувањето на целите на родова еднаквост.

3.3. Наведете примери за научени лекции

Програмата за обука и менторство е концептуализирана со цел да се обезбеди долгорочно градење на капацитетите за вклучување на родовите аспекти во главните политики и буџети преку обука, менторирање, континуирана поддршка, упатства и совети за службениците на локалната самоуправа, советниците, креаторите на политики .

Придобивки за менторирано лице во ЛС и советници се:

- знаење, технички и бихевиорални подобрувања во вклучувањето на родовите прашања во креирањето на политиките и организацискиот развој;
- подобро управување со политичките прашања со јасно разбирање на нивните резултати;
- развивање на поширока мрежа на влијание и поддршка особено од групите кои ја промовираат родовата еднаквост во локалната заедница, другите граѓански организации и бизнис заедницата;
- Зголемена доверба во областа на родовата рамноправност која помага во ангажирањето и придонесот во политичкиот дијалог кој се гледа низ "родовите леќи" ;
- Поддршка на менторираните во донесувањето на промени во локалните самоуправи

4. ОПИШЕТЕ ГИ ВАШИТЕ СЛЕДНИ ЧЕКОРИ

4.1. Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегијата за родова еднаквост, стратешки документи на ЕЛС итн.)

Обезбедување на целосна дата база со родово раделен податоци како од општината така и од општинските институции.

4.2 ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ во 2023 година

- 1 Подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита, родовата рамноправност и недискриминација
- 2 Зајакнување на свеста на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје;
- 3 Промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница
- 4 Влијанието на климатски промени врз квалитетот на животот на жените и мажите
- 5 Зголемување на довербата кај граѓаните во надлежните институции во однос на родово базирано насилство

6. Интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите;

5. ПОДАТОЦИ ЗА КОМИСИЈАТА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ

5.1. Кога е формирана комисијата за еднакви можности на жените и мажите
Комисија за еднакви можности помеѓу мажите и жените е формирана со Одлука на Советот на Општина Делчево бр.09-2218/1 од 15.11.2021 година.

5.1.1. Ве молиме наведете ја структура на комисија по:

а) Пол

Половата структура на членовите на Комисија за еднакви можности на жените и мажите е: 3(три) жени а 2 (двајца) мажи.

б) Образование

Четворица од членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите се со високо образование и еден е со средно образование.

в) Етничка припадност

Според етничката припадност четворица од членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите се од македонска етничка заедница и еден е од ромска етничка припадност.

г) Припадност на политичка партија

Според припадноста на политичката партија 2(двајца) членови се од СДСМ,1(еден) член од ПДПР, и 2 (двајца) членови се од ВМРО ДПМНЕ

5.2. Наведете дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите активно учествуваше:

а) во креирање и донесување на развојна програма на единицата на локалната самоуправа

б) во донесување на буџет на единицата на локалната самоуправа

в) во давање предлози за инкорпорирање на принципот на еднакви можности во работата на органите на единицата на локалната самоуправа

5.3. Кои мерки и активности во насока на унапредување на еднакви можности Комисијата ги има доставено до Советот на единицата на локалната самоуправа?

- Предлог за донесување на Програма за еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2023 година;
- година;

5.4. Дали Комисијата за еднакви можности на жените и мажите има годишна програма за работа?

ДА

5.5.. Наведете колку состаноци има одржано Комисијата за еднакви можности на жените и мажите, на кои теми и доколку сакате одредени добри практики од тие состаноци да се

наведат во годишниот извештај, Ве молиме наведете накратко тука и приложете записници.

Во 2022 година КЕМ има одржано 5 седници и тоа за подготовка на Програмата за еднакви можности на жените и мажите на Општина Делчево и работа на КЕМ за 2022 година.

6. ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО СЕМ-МТСП

6.1. Наведете Ваши предлози или иницијативи до СЕМ- МТСП во насока на подобрување на:

а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост помеѓу централно и локално ниво или помеѓу ЕЛС

Една од можностите за напредок на Комисиите за еднакви можности помеѓу мажите и жените е да соработуваат меѓу себе на две нивоа: 1) соработка со комисијата за еднакви можности во Собранието на Република Македонија и 2) КЕМ да соработуваат потражувајќи добри примери во комисиите кои имаат слични услови но покажале извесен напредок по одредено прашање (општина со општина или регионално поврзување).

На почетокот на секој мандат на новите советници, со формирањето на комисијата за еднакви можности помеѓу мажите и жените би било од големо значење да бидат дадени упатства на членовите на Комисијата во врска со нивните специфични задачи и одговорности. Овие активности би можеле да се спроведат преку организирање на стандардни униформни обуки на сите членови на комисиите за еднакви можности помеѓу мажите и жените кои би требало да се спроведат на почетокот на нивниот мандат.

Би требало да се изработат прирачници кои би ги упатувале на законската регулатива во Република Македонија, со донесените национални стратегии акциски планови декларации и останати документи со цел да се нагласи потребата за заложба за родова рамноправност согласно стандардите на домашното законодавство и меѓународните ратификувани конвенции и декларации.

Потребата од креирање на база на податоци која би опфакала контакти на сите координатори на комисиите за еднакви можности, адресар на клучни актери на локално и национално ниво од кои би можеле да се добијат одредени информации поврзани со еднаквите можности. Во оваа база на податоци би биле депонирани и сите акциски планови и нивните иницијативи и реализации. Оваа база на податоци би требала да биде лесна за манипулирање со цел што поголем број на комисиии да ја потполнуваат со податоци, но и да црпат информации за имплементација на акциските планови. Би требало сите координатори и советници како и членови на комисиите за еднакви можности да имаат пристап на базата на податоци.

б) Имплементација на Стратегијата за родова еднаквост во секторските политики/програми